KURJER WARSZAWSKI

D. 16. Stycznia. — Rok 1839. Środa. № 15. Jutro, Ś. Antoni Opat.

N. PAN d. 31 z. m. postanowił, że Tajny Radca *Fuhrman*, Dyrektor gł: prezy: w Kommissji Rz: Przy: i Skar:, prezydować będzie w Radzie Stanu, na przypadek wydarzyć się mogącej, w ciągu pierwszego półrocza 1839 roku, nieobecności Namiestnika tegoż Królestwa. — Rada Administracyjna Król: zatwierdziła zapis niegdy Ant: *Bietkowskiego*, w summie zł. 8000, na najbliższe klasztory miasta Szczebrzeszyna. — Radca Tajny, Senator Xżę Józef *Lubomirski*, wyiechał dnia wczorajszego do *Dubna*. — Józef *Mroziński* b. Jenerał b. wojsk pols:, znany z prac literackich, po 3 miesięcznej chorobie, nocy zeszłej życie zakończył, w 55 roku życia. — Z powodu zaprowadzonej w Szpitalu *Dzieciątka JEZUS* od dnia 1go b. m. rachunkowości podług przepisów i wzorów postanowionych dla wszystkich Instytutów dobroczynnych, wezwano Osoby interesowane, ażeby przy wnoszeniu iakichkolwiek temuż Szpitalowi należnych opłat, tudzież przy kwitowaniu z wypłat uskuteczniaych przez Administracją Szpitalem tym do czasu zarządzaiącą, stosować się chciały do przepisów powyższych, i podpisów swych gdzie takowe potrzebne i żądane będą, nieodmawiały. — Wczoraj w Reda: Kurjera złożono dla Instytutu moralnie zaniedbanych dzieci złp. 9, za niedbalstwo pracuiącego w Drukarni. — Julian *Weinberg* Lekarz kl. 1szej, zamieszkały przy ulicy Granicznej Nr 965, poświęcaiąc się praktyce publicznej, udzielać będzie radę i pomoc lekarską *bezpłatnie ubogim* codziennie od 7 do 9 z rana, a od 1 do 2 po południu. — Przez całą noc dzisiejszą śnieg padał w znacznej ilości, od rana ulice są napełnione sankami, a ieśli mróz nastąpi, spodziewać się należy dowozu drzewa, tudzież rozmaitych produktów wiejskich. — Wczoraj w wielkim Teatrze wywołani: po *2 Roztargnionych*, wszyscy; a po 2m akcie *Warjatki*, JPani *Halpert*, po 3m taż 2-kroć. — Kurs wczorajszy: Dukaty holen: nowe zł. 19 gr. 18. Ross: Assyg: zł. 188 i pół. Listy zastawne zł. 91; kupon gr. 7 2/3.

Anglja. — Syn Prezesa Stanow zjedno: Pana *Wan Buren* podróżuie teraz w *Szkocji*. — Baron *Tierry* mianuiący się władzcą *Nowej Zelandji*, bawi teraz w Londynie i niedawno miał naradę z Ministrem osad. Na północnych brzegach Nowej Zelandji ma być założona nowa osada pod nazwiskiem *Port Essington*. Wysłano śpiesznie w te strony okręt *Alligator*, gdyż dowiedziano się, że Francuzi zamyślaią opanować tameczne brzegi. — Ceny zboża co raz idą w górę. — Pisma londyńskie donoszą, że Poseł Francuzki Jenerał *Sebastjani* podpisał ostateczną uchwałę konferencji *Belgicko-holenderskiej*, mocą której *Limburg* i *Luxemburg* maią być odłączone od *Belgji*. — Gazeta *Czas* ciągle zwraca na to uwagę, że Stany zjed: nie zachowuią ścisłej neutralności w sprawie *Kanadyjskiej*.

Francja. — Królowa *Belgicka* 6 b. m. przybyła do *Paryża*, i zaraz nazaiutrz miała wraz z Królewną *Klementyną* wyiechać do *Pizy*. List Xięcia *Nemour* z tegoż miasta donosi, że Xiężna *Wirtembergska* otrzymała iuż ostatnie Sakramenty, a buletyn lekarski zapowiada iej śmierć bliską! — Monitor zbiia wiadomość, że Xiążę *Orleański* odwiedził Pana *Dupin* (Djupę). — Okręt *Rodan* przybyły 5 b. m. z *Nowego Jorku*, donosi *ważną wiadomość o zdobyciu twierdzy S. Juan d'Ulloa przez Francuzów po 4 godzinnej kanonadzie.* Flotta utraciła tylko 4 ludzi, gdy tymczasem Mexykanie ponieśli stratę do 500 ludzi. Z strony Francuzów padło 5,000 strzałów armatnich, z strony twierdzy 1,700. Admirał *Baudin* (Bodę) oznajmił natychmiast wszystkim Konsulom, że port *Werakruz* iest iuż otwarty dla okrętów wszelkich

narodów. Monitor zawiera następuiącą depeszę do Hrabiego *Mole*, datowaną z *Nowego Jorku* 16 Grudnia: „Z niewymownem uczuciem radości i słusznej dumy narodowej pośpieszam donieść JW. Panu chlubną wiadomość o zdobyciu *Werakruz*, która tu doszła na kilka chwil przed odpłynieniem statku przewozowego. Królewicz Xiążę *Joinville* (Żoęwil) miał iak najzaszczytniejszy udział w szturmie i iest przy zupełnem zdrowiu. Attak rozpoczął się 27 Listop: o 2ej po południu. 3 fregaty franc:, iedna korweta i 2 statki bombardjerskie, stanęły o wystrzał armatni przed twierdzą *d'Ulloa* i zaczęły ogień tak dzielny i dobrze kierowany, że w niespełna 4 godzin artyllerja mexykańska musiała ustać, wszelkie szańce zewnętrzne zostały zburzone, a 600 ludzi załogi zabito lub zraniono. O 6ej po południu kapitulował Komendant mexykański i opuścił zamek, który Francuzi natychmiast zaięli. Armja mexykańska rozłożona blisko *Werakruz* liczyła 5,000 wojska, lecz officerowie uznali, że miasto nie może być zatrzymane, gdyż artyllerja z cytadeli nad nią góruie. Nasz waleczny Admirał który okrył się sławą, miał dozwolić aby 1,000 ludzi z armji mexykańskiej zostało w mieście dla utrzymania porządku. Wrażenie tego zwycięztwa na mniemanie publiczne w nowym świecie, będzie nadzwyczajne; nasi rodacy nie posiadaią się z radości." Francuzi maią prócz kilku zabitych, 33 ranionych, między temi 2 oficerów. W celu wylądowania, utworzono oddział 500 majtków i 300 artyllerzystów, statki parowe były zaopatrzone w mosty które miano zarzucić na mury i szańce szturmem zdobyć, wrazie gdyby kapitulacja nienastąpiła w skutku kanonady. Mexykanie wiele ucierpieli. Oficer z statku *Meteor* przesłał straszny opis o scenie iaka przedstawiała się w cytadelli po zdobyciu. Postępowanie Admirała *Bodę* było godne podziwienia, wzbraniał się ciągle ogień skierować na miasto, a gdy mu radzono żeby w nocy attakował, ponieważ to byłoby korzystniejsze, odpowiedział, że tylko w dzień chce stanąć czoło w czoło nieprzyiacielowi. Okręty francuzkie krążą ciągle przy brzegach mexykańskich, utrzymuiąc blokadę, tylko *Werakruz* otworzono. Opowiadano że Konsul angiel: prosił Admirała, aby oszczędzał iego mieszkanie w razie attakowania miasta.

Hiszpanja. — Jenerał *Wan Halen* mianowany Jenerał-porucznikiem. — Do *Saragossy* przyprowadzono 1,500 rekrutów, a że nie było funduszu na ich odzienie, przeto znowu ich puszczono do domu, lecz rekruci woleli udać się do głównej kwatery Karlistowskiej. — *Kabrera* zachorował w *Kantawici*. Minister Izabellistowski Jenerał *Alaix*, czyni teraz energiczne przygotowania, celem attakowania tego Jenerała. — Karlistowski Jenerał *Balmaseda* został wyrokiem sądu woiennego w głównej kwaterze *Don Karola* skazany na śmierć, lecz schronił się ucieczką.

Niemcy. — Baron Alexander *von Humboldt* wrócił z *Paryża* do *Berlina*. — W tych dniach powódź zrządziła w *Hamburgu* szkody bardzo znaczne. — Stany Hannowerskie maią zgromadzić się 15 Lutego.

Turcja. — *Hafiz* Basza Wódz armji tureckiej w *Konstantynie*, został odwołany, ponieważ Sułtan chcąc wynagrodzić iego usługi, ofiaruie mu w małżeństwo swoią córkę *Hatihehę* Sułtankę. Związek będzie doprowadzony do skutku na przyszłą wiosnę.

Rozmaitości. — W *Indostanie* płeć piękna ma osobną księgę praw ułożoną przez towarzystwo światłych niewiast. Według tej księgi, troiaki iest gatunek mężów, to iest małżonek może być albo *Przystojny*, albo *Półmężem*, albo *Hulpulhuplą*. Małżonek *Przystojny* iest taki, którego maiątek zdoła zaspokaiać wszelkie potrzeby i kaprysy żony; może wychodzić bez iej pozwolenia, lecz nie czynić nic takiego coby mogło sprawić iej nieprzyiemność. *Półmężem* iest taki który ma tylko tyle dochodu, że może zaspokaiać potrzeby najgwałtowniejsze, a żona

musi zostawać w domu i pracować. Dla tego wolno iej odpowiadać mu ozięble, kiedy ią bie, wolno iej bić go wzaiemnie, podrapać mu twarz, włosy mu wyrywać i t. d. *Hulpulhupla* nie ma ani przyiacioł ani pieniędzy; żona takiego człowieka może przez 10 dni do nocy bawić za domem, a on nie ma prawa zganić ani pytać się gdzie była. Zdaie się więc iż Kobiety w Indjach nie żyią w takiem niewolnictwie iak w innych kraiach wschodnich. — 27 z. m. przedstawiono w teatrze opery włoskiej w *Paryżu* dzieło *Donizettego* „Robert Dewero", które zyskało nadzwyczajne oklaski. — W *Hamburgu* spodziewane są Śpiewaczka *Grizy* i Tancerki siostry *Elsler*. — Sławna Śpiewaczka Zofja *Leve*, wyięchała z *Frankfortu n. M.* do *Paryża*, gdzie *Meierbeer* przyrzekł iej wszelką pomoc. — 21go z. m. umarł w *Londynie* Artysta dramatyczny *Limbber*, sławny z swoich dowcipnych żartów. Idąc raz z przyiacielem przez ulicę napotkał żebraka proszącego o iałmużnę. Przyiaciel *Limberra* nie chciał nic darować, lecz Artysta dał biedakowi kilka sztuk pieniędzy: „Jestem przekonany że ten człowiek oszukuie", zawołał przyiaciel. Na to odpowiedział *Limber*: „On iest albo bardzo nieszczęśliwy, albo bardzo dobry Artysta dramatyczny; w każdym razie ma prawo do moiej pomocy." — *Sztraus* iuż tyle odzyskał zdrowia, że 14go b. m. mógł znowu rozpocząć swoie koncerty w Wiedniu. — Podług rapportów przedstawionych Parlamentowi angielskiemu, w ciągu ostatnich 4ch lat, 2610 kobiet indyjskich dobrowolnie poświęciło się śmierci w płomieniach. — W biurze policji przy ulicy *Lambet* w Londynie, mąż niedawo oskarżył swoią 60cio-letnią żonę, że mu zamilczała o istnieniu ieszcze 3ch swoich mężów, którzy ieszcze żyią! — Plama owalna na słońcu teraz widzialna i dla gołego oka, ma 4000 mil ieograficznych długości i 2600 szerokości, tak iż 2 kule ziemskie mogłyby wpaść w ten leiek. Tak pisze Astronom *Bogusławski* w *Wrocławiu*. — Na ięzyk chiński przełożono bajki *Ezopa*, a dzieło to iest teraz w *Pekinie* bardzo ulubione. — Młoda i ładna Śpiewaczka *Ameryka Wespuci*, pochodząca od sławnego *Ameryko Wespuci*, przybyła do *Rio Janeiro*, i zyskuie na tamecznej scenie oklaski nadzwyczajne. — W Anglji wynaleziono machinę do fabrykacji cegieł i dachówek, mogącą dostarczać co godzina 450 do 2000 cegieł. — Przekonano się, że od czasu zaprowadzenia teatrów na wyspie *Korsyce*, obyczaie tamecznego ludu polepszyły się znacznie, przedstawiaią iedynie dzieła sceniczne zachęcaiące do cnotliwego życia i wskazuiące okropne skutki zbrodni. — Na przedmieściu *Pera* w Stambule urządzono gabinet czytania, zawieraiący prawie znaczniejsze pisma perjodyczne wychodzące w Europie. Turcy zaniechali baiek z tysiąca i iednej nocy, a rzucili się z chciwością do gazet. — W Paryżu *żyiący* muszą *ograniczać się* coraz bardziej, a za to umarli nabyli więcej *przestronności*, to iest smętarz paryz: powiększono blisko o 160,000 łokci kwadratowych.

SZARADA.

Trzecie z pierwszem naprawia lub rzecz nową stwarza,
Przelicz *drugie*, że niemniej *czwarte* z *trzeciem* wskażą,
Wszystkie narzędzia śmierci, i często się zdarza,
Że Brat z Bratem *wszystkiemi* własną krwią się mażą.
(Zeszła Szarada *Zapytanie*).

Dwudziestoletniem doświadczeniem przekonałem się, iż nieraz teorja zmniemanym pożytkiem do praktyki nie da się zastosować, najgruntowniej to dowodzi obejście się i użycie rozmaitych szkieł do wzroków ich potrzebuiących. Poszukuiąc wszędzie za granicą wszelkie w tej mierze ulepszenia, posiadam na teraz maszynę zasadniczą, wskazuiącą słabemu wzrokowi iakie szkła użyte być winny, uwagę iednak zwrócić należy, iż takowa nie wskaże od razu oczom przez złe użycie okularów popsutym stosownego wyboru; nadmienić tu również iest moiem obowiązkiem, że Osoby niektóre daią się uwieść na pozór zdaiącym się przekonaniem, iż inne okulary przy świetle dziennym, a inne przy świetle nocnym używać należy, postępowanie takowe niszczy oczy, gdyż szkła maiąc wzmocnić i dopomódz wzrokowi, iednakową działalność na oczy przy iakimbąć świetle wywierać powinny. Maszyna oznaczaiąca potrzebę mocy szkła, znaj-

duie się w Biurze Technicznem, gdzie o iej użytku przekonać się można. Posiadaiąc znaczny zapas rozmaitych szkieł z najcelniejszych zagranicznych zakładów, śmiało polecić się mogę szkłami do ocz francuzkiemi, angielskiemi, monachskiemi optycznemi tak peroskopowemi, iako i innemi na rozmaity sposób szlifowanemi; dla wzroku osłabionego i krótko widzącego, szkła kolorowe, niebieskie, zielone i kryształowe, szkła achromatyczne na katarakta i t. p. Zaopatrzony również będąc w rozmaite inne przedmioty należące do Biura Technicznego, takowemi polecam się, a mianowicie Oprawami do okularów angielskiemi ze stali, srebra, złota i szyldkretu, nadzwyczaj lekkiemi oprawami dla Dam. Znajduią się także Lorynetki poiedyncze i podwójne w różnych formach, Lupy poiedyncze, podwójne i potrójne dla Botaników, Perspektywy różnej wielkości, od ceny złp. 10 do 1000. Zwierciadła do miniatur, Kamery Lucidy, Kamery obskury z prismami, Mikroskopy (drobnowidze) poiedyncze i składane, od ceny złp. 16 do 600: Rozmaite achromatyczne przedmioty, Zwierciadła optyczne i inne narzędzia z optyką styczność maiące. Skład mój posiada również nadzwyczaj piękny dobór narzędzi matematycznych, osobliwie Rejscejgi od zł. 18 do 400, Busole, Dioptry, Pantografy drewniane i mosiężne, Allidady, Nivelle, Miary przenośne w pudełkach i gnomoniczne, Cyrkle i Rejsfedry, Narzędzia różne fizyczne, meteorologiczne, Maszyny elektryczne, pneumatyczne, Eudometry, Alcoholometry, Sacharometry, Psychorometry, i w różnych kształtach Barometry i Termometry. Wymienienie wszelkich przedmiotów byłoby zbytecznem; Katalog z oznaczeniem ceny przedmiotów, każdemu potrzebuiącemu bezpłatnie w Biurze Technicznem wydaie się; oprócz powyższych przedmiotów, można nabyć w Biurze moiem Scyzoryki, Nożyczki i Brzytwy angielskie, iako też prawdziwy Tusz Akermański.— *C. L. Ehestaedt*, Właściciel Biura Technicz:, przy ulicy Senatorskiej Nr 477.

BERLIŃSKIE TOWARZYSTWO ASSEKURACJI NA ŻYCIE. Sprawozdanie z rachunków Berlińskiego Towarzystwa Assekuracji na życie z r. 1837 ogłoszone w Czerwcu r. b. przez Wysokie Królewskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Policji, łącznie z rezultatami interesów tegoż Towarzystwa zawartych w pierwszych 10ciu miesiącach r. b. zapewnia osobom zaassekurowanym na całe życie w tymże zakładzie *również korzystny udział w zysku* (Rick Dividende), iakiego tylko inne podobne Niemieckie Instytuty zdołały zaassekurowanym udzielić. Zwracaiąc na to i na inne wieloliczne zalety naszego Instytutu uwagę, nadmieniamy ieszcze, że wkrótce kilka nowych urządzeń tego Instytutu, odpowiednich interesowi zaassekurowanych publicznie ogłosimy.— Berlin dnia 8 Listopada 1838.

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Proszkowski Fran: Dzie: z Bikowa; Karczewski Jan Dz: z Przystałowic; Ogrodziński Józ: Dz: z Łoniewa.

DONIESIENIA.

W dniu 13 b. m. i r. z pod Nru 1621, wysłany Służący SANKAMI zielonemi, skórą zieloną wybitemi, parą KOŃMI gniademi staremi, z których ieden ma gwiazdkę na łysinie, w CHOMONTACH ruskich, do tej pory niewrócił, SŁUŻĄCY wzrostu miernego, szczupły, twarz szczupła, lat około 30, włosy, faworyty i wąsy ryże, ubrany w surdut dorożkarski, nazywa się Jan Lerbus.

W domu Brzozowskiego przy ulicy Niecałej Nr 614 Lit: H., są do nabycia 2 KARETY poczwórne, do podróży bardzo wygodne, z wszelkiemi rekwizytami, po 2 Waszy na wierzchu maiące; z Kuframi i Magazynami, iedna bardzo mało używana, a 2ga nieco więcej, lecz obie w nailepszym stanie i mocy. O cenie dowiedzieć się można u właściciela domu, a w iego nieobecności u Andruszkiewicza w tymże domu.

Dziś rano zimna stop: 2. Wczoraj w połud: ciepła 1.

TEATR WIELKI. Jutro 13 raz *Pocztyljon.*

Dziś i w każdą Środę wieczorem w Lokalu M. Jamroszyńskiego w domu narożnym W. Bogka przy ulicy Senatorskiej i Nowo-Senatorskiej, PP. *Baur* po swoim powrocie z Kalisza, dadzą się powtórnie słyszeć z ulubioną Muzyką na cytrze, lirze i cytrze bas.

*** Podpisany zawiadomia Sza: Publi:, iż iego widowisko wyuczonych MAŁP i PSÓW otworzy dziś w Rajtszuli przy ulicy Królewskiej. Za wnijście płaci się od Osoby: 1sze miejsce zł. 4 gr. 5; drugie zł. 3; trzecie zł. 2; a czwarte zł. 1. *Liebhardt.*

Dziś w Kawiarni w domu Nr 1246, przy rogu ulicy Nowy Świat i Sto Krzyzkiej, familja *Nitnerów* grać i śpiewać będzie od godziny 5tej do 10tej.

Dziś w Kawiarni w domu Lilpopa przy ulicy Bielańskiej na rogu Tłumackiego pod Nr 600, *Paulina Prajs* i 3 Siostry *Szwarc*, grać i śpiewać będą.

Dziś w Kawiarni Literackiej przy ulicy Podwale Nr 525 wprost domu Zajdlera, Panny *Haze* śpiewać będą przy towarzyszeniu 3ch gitar i wiolenczelli.

Jutro w handlu Maiewskiego przy ulicy Bednarskiej: Kapłon, Indyk, Polędwica z roż:, Schab, Kotlety ciel:, Muszczki w kroto:, Flaki, Buljon, Pierożki Petersburskie w francuz: ciaście o god: 10 z rana wyjdą z pieca.

Jutro u Rogaskiego przy ulicy Długiej pod Nr 550. ŚNIADANIE: Udziec sar:, Jarząbki szpiko:, Kwiczoły, Schab z roż:, Flaki, Potrawa z pulard i most: cielę: